

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет хореографічного мистецтва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

На здобуття освітнього ступеня «Магістр»

Зі спеціальності 024 «Хореографія»

На тему: **«Особливості тематики кохання в циганській культурі»**

ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА ТВОРЧОГО ПРОЕКТУ

Хореографічна сюїта «Легенда про кохання»

Виконавець: студент магістратури

Заочної форми навчання

Борщик Світлана Юріївна

Керівник кваліфікаційної роботи:

викладач

Федорченко Денис Ігоревич

Допущено до захисту: «___»_____2019р.

Оцінка _____/_____/_____

(за нац шкалою, бали, ESEC)

Завідувач кафедри _____

Островська К.В.

«___»_____2020р.

Харків - 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ СЮЇТИ «ЛЕГЕНДА ПРО КОХАННЯ».....	6
1.1 Виникнення циганського танцю.....	6
1.2 Історія циганського костюма.....	11
1.3 Циганський танець як вираження національного характеру.....	15
1.4 Особливості тематики кохання в циганській пісні.....	21
РОЗДІЛ II. КОМПОЗИЦІЙНИЙ ПЛАН ХОРЕОГРАФІЧНОЇ СЮЇТИ «ЛЕГЕНДА ПРО КОХАННЯ».....	25
2.1 Основні характеристики хореографічного твору.....	25
2.2 Дійові особи та їх стисла характеристика.....	26
2.3 Лібрето.....	27
2.4 Розгорнутий зміст.....	28
2.5 Драматургія.....	30
2.6 Музичний аналіз.....	32
2.7 Костюми.....	34
2.8 Реквізит.....	38
РОЗДІЛ III. ПОСТАНОВЧИЙ ПЛАН ХОРЕОГРАФІЧНОЇ СЮЇТИ «ЛЕГЕНДА ПРО КОХАННЯ».....	40
ВИСНОВКИ.....	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	56

ВСТУП

Актуальність теми дослідження

Мистецтво танцю з дуже далеких часів обіймає важливе місце в суспільстві. Люди малювали на скалах, на стінах танцюючих людей. Танець виник тоді, коли рухи, жести та міміка злилися з ритмом і музикою.

Досліджуючи будь-яку структуру танцю, ми вміємо чітко виокремити правильний набір рухів, які характерні цій системі танцю. Безсумнівно, це можна розглянути в класичному балеті, де зберігається багатьма століттями мова рухів. А якщо ж мова йде про циганський танець, то тут все по іншому. Мова рухів зберігається та видозмінюється. Кожна людина може вкласти туди щось своє, імпровізувати, показувати свій напружений або веселий настрій, своє самопочуття та внутрішню енергію.

Культура циганів дуже різнобарвна і цікава. Це все тому, що циганський народ багато мігрував по світу. Циганська культура має великий вплив на естрадну музичну культуру. Цигани - це той народ, який не мав своєї державності, але проніс через складне життя свою культуру, звичаї, обряди та зберіг свою національну самобутність. Розвиток циганського народного танцю тісно пов'язаний з історією циганського народу. Будь-яка нова епоха, релігійні умови, умови проживання - все це відзначалося у формах соціальної свідомості, зокрема у народній самобутності.

Протягом багатьох років циганський народний танець завжди розвивається та збагачується новими рухами, темами, музикою, новою пластикою. З покон віку циганська культура була насичена піснями про кохання. Циганська народна музика включала в себе пісні і танці. Швидкі мелодії супроводжуються оплесками, клацанням дерев'яних ложок і іншими прийомами.

Тематика кохання дуже розповсюджена у кочових народів. Циганський народ оспівував це світле почуття з давніх давен. Зараз це також має свою популярність. Знімаються фільми про циганське кохання, пишуться пісні, романи. Мене надихнув фільм “Табір йде у небо”. Із великим захопленням, дивлячись на сюжет фільму, я зрозуміла, що це те, що я хочу реалізувати в своїй творчій роботі. Тому тема циганського кохання стала актуальною.

Дана робота розкриває особливості тематики кохання в циганській культурі.

Мета дослідження - проаналізувати та визначити аспект формування та розвитку циганського народного танцю.

Завдання кваліфікаційного дослідження:

1. Розкрити зміст поняття циганський танець.
2. Дослідити історію виникнення циганського танцю.
3. Простежити історію походження циганського костюму та структурувати його складові компоненти.
4. Зібрати та опрацювати матеріали щодо походження та особливостей циганської пісні, виокремити своєрідні риси характерні для їх виконання.
5. Проаналізувати роль циганського танцю у сучасному світі.

Об’єкт дослідження- циганський танець і пісня

Предмет дослідження- тема кохання як основа для циганської творчості

Для дослідження поставленої мети використані такі **методи дослідження**:

Аналітичний- при вивченні мистецтвознавчих підходів до обраної теми, *спостереження*- пізнання історії циганської культури; *історичний*- вивчення циганської танцювальної культури; *метод індукції та дедукції*- вивчення

тематики циганської пісні; *теоретичний*- для підведення підсумків дослідження.

Джерельна база дослідження: матеріали з книжок, наукових публікацій, статей, авторефератів з історії виникнення та розвитку циганського танцю

Практичне значення роботи Дана робота може бути використана в проведенні лекцій з предмету “Народно-сценічний танець”, проведенні семінарів з історії хореографічного мистецтва, мистецтва балетмейстера з бального танцю.

Структура даної роботи Робота (обсяг текстової частини становить 58 сторінок) складається із вступу, трьох розділів, висновків та списку використаної літератури (34 найменувань).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андроникова И. М. Еволюція житла російського цигана. Радянська етнографія. - № 4.
2. Бессонов Н. Генезис циганського музичного фольклору / Н. Бессонов // Історія циган: новий погляд / Н. Деметер, Н. Бессонов, В. Кутенков. - Воронеж, 2000. - С. 155-183
3. Бугачевський С. Циганські народні пісні і танці. - М., 1971.
4. Голодніков К. Прокляте плем'я. Етнографічний нарис побуту циган
То
5. Горватова Емілія. Cigani na Slovensku. Братислава, 1964. Р. 374.
6. Даль В.І. Циганка. Повне зібрання творів Володимира Даля (козака Луганського). СПб-М., 1898. Т.7. С.66-67.
7. Даль В.І. Циганка. Повне зібрання творів Володимира Даля (козака Луганського). СПб-М., 1897. Т.5. С.43.
8. Деметер Н. Г., Бессонов Н. В., Кутенков В. К. Історія циган - новий
9. Деметр Н. Г. Історія циган: Новий погляд / Н. Г. Деметр, Н. В. Бессонов, В. К. Кутенков. - Воронеж: Воронеж, 2000.
10. Етлер Аллан. Цигани у Швеції. JGLS (3). XXV. Ранки 3-4. Р. 83, 84.
11. Єжи Фіковський. Цигани в Польщі. Варшава., Р. 26-29
12. Золочевський В. Н. Ладо-гармонічні основи української радянської музики : (деякі питання народності) / В. Н. Золочевський. — Київ : Наук. думка, 1964. — 164 с.
13. Казки і пісні циган. - М. : Правда, 1987. - С. 5
14. Калинин В., Русаков А. Огляд циганської літератури колишнього Радянського Союзу, країн СНД і Балтії // <http://zigane.pp.ru/literatura13.htm>
15. Колногузенко Б. Види мистецтва та хореографії / Б. Колногузенко. – Х. : ХДАК, 2009. – 200 с. та Харків : НХСУ, 2014. – 320 с.

16. Колногузенко Б. Хореографічне мистецтво. Зб. статей / Б. Колногузенко. – Х. : ХДАК, 2008. – 224 с.
17. Лобанова М. Н. Музичний стиль і жанр: історія і сучасність / М. Лобанова. - М.: Рада. композитор, 1990. - 224 с
18. Магія циганського танцю [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.radaspilnot.org.ua/>.
19. Мова циганська весь в загадках: Народні афоризми російського цигана з архіву І. М. Андроникової / Сост., подгот. текстів, вступ. ст. і довідковий апарат С. В. Кучепатової. - СПб.: "Дмитро Буланін", 2006.
20. Музичний енциклопедичний словник / [гол. ред. Г. В. Келдиш]. - М.: Сов. енциклопедія, 1990. - 672 с. погляд. - Воронеж: ИПФ «Воронеж», 2000. - С. 195.
21. Ром-Лебедев И. От циганського хору до театру «Ромен». - М., 1990.
22. Ром-Лебедев І. Від Циганський хору до театру «Ромен». - М., 1990..
23. С.С. Цигани в Росії. Ілюстрована газета. СПб., 5.ІІ.1870. № 6 .;
24. Сергиевский М. В., Баранников А. П. Цигансько-російський словник. - Москва, 1938.
25. Танці циган Європи. Як їх розрізнити? [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://shkolazhizni.ru/archive/0/n-31330/>.
26. Цигани // Природа і Землезнаство. - СПб., 1864. - Т. 3, № 3. - С. 71.
27. Цигани в Румунії. Ілюстрована газета. СПб., 1870. № 17.
28. ЦИГАНСЬКИЙ КОСТЮМ. ІСТОРІЯ І МІФИ. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://class-dance.ru/tsyiganskiy-kostyum-istoriya-i-mifyi/>.
29. Цигани в Оренбурзькому соціумі: матеріали круглого столу, присвяченого Міжнародному Дню циган – Оренбург: ІПК "Університет", 2013. – 114 с.
30. Чекан О. Romano drom. Подорож Країною ромів / Олена Чекан, Юрій Чекан. - К.: Нора-Друк, 2003. - 64 с.

31. Чередниченко Т. Музика в історії культури. У 2-х томах. Т. 1 і 2. / Т. Чередниченко. - Довгопрудний: Алєгро-Пресс, 1994. - 392 с.
32. Чепалов О.І. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст. : моногр. / О. Чепалов. – Х. : ХДАК, 2007. – 343 с.
33. Шевлюга С., Горяінова О., Ш 37 Самовчитель іспанських та циганських танців. Фламенко/ Серія “Життя вдалося”.- Ростов н/Д: Фенікс, 2005.
- 32 . Штейнпресс Б. С. До історії «циганського співу» в Росії. - М .: Музгиз, Тобольської губернії // Тобольську губернські відомості. - 1879. - № 18.
- 33 Щербакова Т. Циганське музичне виконавство і творчість в Росії. - М., 1984.
- 34 Щит Вольфганг. Стара юрисдикція. Мюнхен, 1980. Р.104-105 .;

